

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 21/39560-3
Saksbehandler: Arve Paulsen
Dato: 04.10.2021

Svar til HOD på Covid-19 - Oppdrag nr. 541 fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) - Rutiner for å skjule og ta frem nasjonal kontrollside

Oppsummering

Helsedirektoratet har sammen med FHI og NHN vurdert oppdrag 541 og konkluderer slik:

- NHN oppgir at skjuling av koronasertifikat (etter at løsning for dette er utviklet) ikke krever ytterligere verifisering og kan gjøres teknisk med en times ledetid. Det samme med ordinær re-visning. Skjuling og visning av nasjonal kontrollside i Helsenorge kan gjøres enkelt i produksjon. Arbeidet utføres av driftsressurser fra NHN, som har beredskap for dette.
- Dersom det er påkrevd med større endringer i retningslinjer for nasjonal kontrollside, kan det kreve lenger kalendertid. Se spesielt redegjørelse fra FHI.
- FHI vil bistå i raskt å sette sammen en kommunikasjonspakke om nasjonal bruk, dersom det blir behov for det.

Oppdraget

Helse- og omsorgsdepartementet viser til anbefaling fra Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Norsk helsenett SF at man nå etter overgangen til normal hverdag med økt beredskap, så raskt som mulig skjuler den nasjonale kontrollside for det norske koronasertifikatet. Etatene melder at det er teknisk forholdsvis lett skjule det nasjonale sertifikatet i brukerflaten og at dette kan hentes raskt frem ved behov. Dermed er nødvendigheten av å beholde det nasjonale sertifikatet i beredskap ivaretatt. Helsedirektoratet, FHI og NHN vil ved behov for å hente fram igjen det nasjonale sertifikatet, ha beredskap for raskt å kunne sette sammen en kommunikasjonspakke rettet mot både de ulike sektorene og befolkningen for å sette brukere og kontrollører i stand til å bruke løsningen på riktig måte. Videre vises det til dialog med Helsedirektoratet om konkret tidspunkt for når nasjonal kontrollside kan skjules, der Helsedirektoratet melder at tidligste tidspunkt vil være torsdag 7. oktober kl 14:00.

Helse- og omsorgsdepartementet ber om en redegjørelse fra Helsedirektoratet om rutiner for hvordan nasjonal kontrollside skal kunne tas i bruk på kort varsel. For eksempel om man ved større smitteutbredelse nasjonalt eller lokalt vil ta nasjonal visning i bruk, hvordan vil dette i praksis foregå og hvor lang tid vil det ta før en har visning for nasjonalt bruk oppe (bør kunne gjøres i løpet av 1, maks 2 dager).

Dersom det viser seg mulig å kunne få opp visningen for nasjonal kontrollside i løpet av 1, maks 2 dager, er Helse- og omsorgsdepartementet innstilt på å støtte anbefalingen fra Helsedirektoratet,

Helsedirektoratet

Avdeling prosjekt og tjenstedesign

Arve Paulsen

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Folkehelseinstituttet og Norsk helsenett SF om å skjule den nasjonale kontroll siden. En endelig beslutning vil komme i etterkant av svaret på dette oppdraget.

Helsedirektoratet bes også å vurdere å gjøre noen endringer på den nasjonale kontroll siden i god tid før en eventuell skjuling 7. oktober kl. 14.00, for eksempel ved å inkludere en tekst på den nasjonale kontroll siden om at denne for tiden ikke er i bruk. Helsedirektoratet står fritt til å gjøre slike endringer også før oppdragsfristen mandag 4. oktober kl. 14.00.

Helse- og omsorgsdepartementet ber Helsedirektoratet informere kommunene om planene om å skjule den nasjonale kontrollvisningen, og om rutine vedrørende nasjonal kontrollside og beredskap.

Frist: mandag 4. oktober 2021 kl 14.00.

1. Rutiner for å ta i bruk nasjonal kontrollside

Et ønske om å gjeninnføre nasjonal bruk av koronasertifikat, vil være knyttet til et større nasjonalt eller lokalt smitteutbrudd.

En eller flere kommuner som ønsker å innføre krav om koronasertifikat lokalt, vil måtte rette en henvendelse til Helsedirektoratet om dette via statsforvalterne. Helsedirektoratet vil i så fall vurdere dette sammen med FHI og gi sin anbefaling til Helse- og omsorgsdepartementet. Det siste vil selvsagt også gjelde ved et nasjonalt utbrudd.

Det er verdt å merke at dersom nasjonal kontrollside tas i bruk igjen, vil sertifikatet bli tilgjengelig nasjonalt, selv om bruken vil være lokal.

FHI mener terskelen for å ta opp igjen bruken av den nasjonale kontroll siden bør være svært høy, og under forutsetningen som fortsatt ligger til grunn. FHI peker på at koronasertifikat utelukkende skal benyttes for å lette på ilagte smitteverntiltak og gjøre tiltakene mindre inngripende for de som kan dokumentere grunnlag for å gis unntak.

En re-visning av nasjonal kontrollside utløses formelt av en bestilling fra Helse- og omsorgsdepartementet til Helsedirektoratet. Helsedirektoratet koordinerer innsatsen med Folkehelseinstituttet og Norsk helsenett.

FHI skriver i sitt underlag at det bør vurderes om det kan være mer hensiktsmessig å bare benytte EUs koronasertifikat, siden det vil være vedlikeholdt og oppdatert så lenge EU fortsatt opprettholder bruken i EU. En slik løsning åpner ikke for sprik mellom nasjonale regler og EUs føringer, men det sikrer harmonisering med EUs forordning.

Helsedirektoratet må se på dette innspillet i sammenheng med andre oppdrag før det er naturlig å gi en konklusjon eller anbefaling.

Tekniske rutiner

NHN har vurdert de tekniske rutine for å skjule og hente fram igjen visningen av nasjonal kontrollside.

NHN melder at skjuling og visning av nasjonal kontrollside i Helsenorge kan gjøres enkelt i produksjon. Dette er en endring uten nedetid eller produksjonssetting og som NHN kan utføre på mindre enn en times varsel.

Forut for re-visning må det gjøres en verifisering av forretningsregler for nasjonal kontrollside. Dette kan utføres i løpet av en dag og det er derfor mulig å innføre visning av nasjonal kontrollside på en dag. Skjuling av koronasertifikat (etter at løsning for dette er utviklet) krever ingen ytterligere verifisering og kan gjøres teknisk med en times ledetid. Oppgaven for skjuling/visning utføres av driftsressurser fra NHN som har beredskap for denne typen henvendelser.

Endringer i forretningsregler

Det vil selvsagt være slik at dersom det er påkrevd med større endringer i retningslinjer for nasjonal kontrollside kan dette kreve lenger kalendertid. Denne tiden er uavhengig av om kontrollsiden er skjult eller ikke, og kreves for å gjøre tilpasninger i forretningsregler for hva som gir nasjonalt koronasertifikat.

FHI peker her på re-visning av den nasjonale kontrollsiden kan komme i forbindelse med, eller i etterkant av andre endringer i smitteverntiltak og fremtidige regler som kan være vanskelig å forutse nå. Det kan f.eks. bli krav om flere vaksinedoser, nye vaksiner, nye isolasjonstider eller lignende. Regelmotoren i koronasertifikatet vil da måtte oppdateres og testes før produksjonssetting. FHI peker på at dette erfaringsmessig vil ta mer enn 1-2 dager.

Kommunikasjon til bruker

Ved behov for re-visning den nasjonale kontrollsiden vil det være viktig med raske kommunikasjonsiltak for å informere befolkningen. FHI vil ta regi på dette.

Helsenorge er hovedkanal for all informasjon rundt sertifikatet. Typiske tiltak og kanaler vil være avhengig av hva behovet er, og hvordan vi best når målgruppene med hvilket budskap:

- Informasjon om det nasjonale kontrollsertifikatet på Helsenorge, inkludert informasjon på ulike språk rettet mot ulike målgrupper, grafiske fremstillinger osv.
- Informasjon til statsforvaltere og kommuner, for eksempel i form av e-post, webinar og andre kanaler, slik at de kan informere innbyggerne videre i sine kanaler
- Pressekonferanse i forbindelse med tiltak og restriksjoner
- Pressemelding fra Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet og FHI
- Informasjon i koronasertifikatet om at nasjonal kontrollside er tilgjengelig, og informasjon om bruksområder
- Kampanjeaktiviteter på sosiale medier, spørsmål og svar i media, annonsering på digitale flater, avhengig av formål og målgruppe
- Informasjon ved spørsmål via informasjonstelefonen

2. Midlertidig merking av nasjonal kontrollside

Helsedirektoratet har forelagt spørsmålet om midlertidig merking av nasjonal kontrollside for NHN. NHN mener det ikke vil være hensiktsmessig ressursbruk å innføre en slik midlertidig merking. Helsedirektoratet slutter seg til denne vurderingen.

3. Informasjon til kommunene

Helsedirektoratet vil sette i gang kommunikasjon ut mot kommunene så snart HOD gir klarsignal til å skjule nasjonalt sertifikat.

Vennlig hilsen

Helen Brandstorp e.f.
direktør

Arve Paulsen
prosjektleder

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

Helsedirektoratet, Beredskap @helsedir.no;FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no;HELSE-
OG OMSORGSDEPARTEMENTET, Darlén Gjølstad

COVID-19
Oppdrag fra HOD nr. 541

4. Oktober 2021

Oppdrag 541- rutiner for å skjule og ta frem nasjonal kontrollside

Helse- og omsorgsdepartementet viser til anbefaling fra Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Norsk helsenett SF at man nå etter overgangen til normal hverdag med økt beredskap, så raskt som mulig skjuler den nasjonale kontrollsiden for det norske koronasertifikatet. Etatene melder at det er teknisk forholdsvis lett skjule det nasjonale sertifikatet i brukerflaten og at dette kan hentes raskt frem ved behov. Dermed er nødvendigheten av å beholde det nasjonale sertifikatet i beredskap ivare tatt. Helsedirektoratet, FHI og NHN vil ved behov for å hente fram igjen det nasjonale sertifikatet, ha beredskap for raskt å kunne sette sammen en kommunikasjonspakke rettet mot både de ulike sektorene og befolkningen for å sette brukere og kontrollører i stand til å bruke løsningen på riktig måte. Videre vises det til dialog med Helsedirektoratet om konkret tidspunkt for når nasjonal kontrollside kan skjules, der Helsedirektoratet melder at tidligste tidspunkt vil være torsdag 7. oktober kl 14:00.

Helse- og omsorgsdepartementet ber om en redegjørelse fra Helsedirektoratet om rutiner for hvordan nasjonal kontrollside skal kunne tas i bruk på kort varsel. For eksempel om man ved større smitteutbredelse nasjonalt eller lokalt vil ta nasjonal visning i bruk, hvordan vil dette i praksis foregå og hvor lang tid vil det ta før en har visning for nasjonalt bruk oppe (bør kunne gjøres i løpet av 1, maks 2 dager).

Dersom det viser seg mulig å kunne få opp visningen for nasjonal kontrollside i løpet av 1, maks 2 dager, er Helse- og omsorgsdepartementet innstilt på å støtte anbefalingen fra Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Norsk helsenett SF om å skjule den nasjonale kontrollsiden. En endelig beslutning vil komme i etterkant av svaret på dette oppdraget.

Helsedirektoratet bes også å vurdere å gjøre noen endringer på den nasjonale kontrollsiden i god tid før en eventuell skjuling 7. oktober kl. 14.00, for eksempel ved å inkludere en tekst på den nasjonale kontrollsiden om at denne for tiden ikke er i bruk. Helsedirektoratet står fritt til å gjøre slike endringer også før oppdragsfristen mandag 4. oktober kl. 14.00.

Helse- og omsorgsdepartementet ber Helsedirektoratet informere kommunene om planene om å skjule den nasjonale kontrollvisningen, og om rutinene vedrørende nasjonal kontrollside og beredskap.

Frist: mandag 4. oktober 2021 kl 14.00.

Kontaktperson i HOD: Guro Thune Thorshaug, Guro-Thune.Thorshaug@hod.dep.no og DarlÃn GjÃlstad, Darlen.Gjolstad@hod.dep.no.

Folkehelseinstituttets vurdering

Oppsummering

- FHI støtter anbefalingen om raskest mulig å skjule den nasjonale kontroll siden for det norske koronasertifikatet.
- Terskelen for å ta nasjonal kontrollside i bruk igjen bør være svært høy, og bør kun være aktuelt ved en alvorlig nasjonal smittesituasjon, og ikke lokalt.
- FHI vil bistå i raskt å sette sammen en kommunikasjonspakke om nasjonal bruk dersom det blir behov for det.

Vurdering

Folkehelseinstituttet støtter anbefalingen om raskest mulig å skjule den nasjonale kontroll siden for det norske kontrollsertifikatet. Fortsatt visning av den nasjonale kontroll siden vil føre til misforståelser om bruk og formål. For eksempel kan brukere vise feil versjon av sertifikatet ved grensepasseringer, eller tro at sertifikatet skal brukes nasjonalt uten at dette lenger er regulert. I tillegg kan det oppstå misforståelser knyttet til forskjeller mellom norske regler og EUs føringer, for eksempel har Norge utvidet perioden man anses beskyttet etter gjennomgått covid-19 til 12 måneder mens EU holder fast ved maksimum 180 dager. Isolasjonsperioden i Norge ble nylig endret til 5 dager, mens EUs forordning sier at sertifikatet først skal bli gyldig 10 dager etter gjennomgått covid-19.

FHI fraråder å ta den nasjonale kontroll siden i bruk lokalt. Kontroll siden kan kun tas frem slik at den blir synlig for alle brukere. En nasjonal kontrollside for lokal bruk vil derfor kunne føre til forvirring rundt hvem kontroll siden gjelder for og ikke, vil kunne åpne for feil bruk, og vil i tillegg være vanskelig å kommunisere om.

FHI mener terskelen for å ta opp igjen bruken av den nasjonale kontroll siden bør være svært høy, og under forutsetningen som fortsatt ligger til grunn. Koronasertifikat skal utelukkende benyttes for å lette på tiltak eller gjøre tiltak mindre inngripende, gjenopptakelse bør kun være aktuelt i forbindelse med en rekke andre tiltak og restriksjoner som følge av en alvorlig nasjonal smittesituasjon.

En eventuell fremtidig gjeninnføring av den nasjonale kontroll siden vil trolig komme i forbindelse med, eller i etterkant av en rekke andre endringer i smitteverntiltak og fremtidige regler som er vanskelig å forutse nå. Det kan f.eks. bli krav om flere vaksinedoser, nye vaksiner, nye isolasjonstider eller lignende. Regelmotoren i koronasertifikatet vil da måtte oppdateres og testes før produksjonssetting. Erfaringsmessig tar dette mer enn 1-2 dager. Det bør vurderes om det kan være mer hensiktsmessig å bare benytte EUs koronasertifikat, siden det vil være vedlikeholdt og oppdatert så lenge EU fortsatt opprettholder bruken i EU. En slik løsning åpner ikke for sprik mellom nasjonale regler og EUs føringer, men det sikrer harmonisering med EUs forordning¹:

(49) Where a Member State has adopted or adopts, on the basis of national law, a system of COVID-19 certificates for domestic purposes, it should ensure for the period of application of this Regulation that certificates making up the EU Digital COVID Certificate can also be used and are also accepted for domestic purposes, in order to avoid that persons travelling to another Member State and using the EU Digital COVID Certificate are obliged to obtain an additional national COVID-19 certificate.

Ved eventuelt behov for å gjenoppta den nasjonale kontroll siden eller ta EUs koronasertifikat i bruk nasjonalt, vil det være viktig å raskt sette i verk kommunikasjons tiltak for å informere befolkningen.

---

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0953&qid=1631004064563>

Helsenorge er hovedkanal for all informasjon rundt sertifikatet. Typiske tiltak og kanaler vil være avhengig av hva behovet er, og hvordan vi best når målgruppene med hvilket budskap:

- Informasjon om det nasjonale kontrollsertifikatet på Helsenorge, inkludert informasjon på ulike språk rettet mot ulike målgrupper, grafiske fremstillinger osv.
- Informasjon til statsforvaltere og kommuner, for eksempel i form av e-post, webinar og andre kanaler, slik at de kan informere innbyggerne videre i sine kanaler
- Pressekonferanse i forbindelse med tiltak og restriksjoner
- Pressemelding fra Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet og FHI
- Informasjon i koronasertifikatet om at nasjonal kontrollside er tilgjengelig, og informasjon om bruksområder
- Kampanjeaktiviteter på sosiale medier, spørsmål og svar i media, annonsering på digitale flater, avhengig av formål og målgruppe
- Informasjon ved spørsmål via informasjonstelefonen
- Med mer

Vurdering av sosiale konsekvenser

Det har ikke vært tid til å vurdere dette grunnet kort frist.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.